

Proposition till Svenska ICOM:s årsmöte 2026-04-13

Mandat för Svenska ICOM:s styrelse att involvera extern sakkunskap i arbetsgruppen för etiska frågor

Bakgrund

Svenska ICOM:s styrelse ser ett ökande behov av långsiktigt och strukturerat arbete kring etiska frågor inom museisektorn. Föreningens medlemmar möter ofta komplexa etiska frågeställningar, vilket skapar behov av kontinuitet, specialiserad kunskap och av ett förtroendeskapande forum för rådgivning och analys. Inför lanseringen av de reviderade etiska reglerna under 2026 ökar behovet av fördjupad kompetens för att analysera, uttolka och omsätta riktlinjerna i praktiken.

För att stärka Svenska ICOM:s förmåga att tolka, tillämpa och kommunicera ICOM:s etiska regler kommer styrelsen att tillsätta en arbetsgrupp för etiska frågor.

Styrelsen äger enligt god förenings sed rätt att organisera sitt interna arbete. Därför är det ändå av vikt att årsmötet beslutar om principen att extern sakkunskap får anlitas som del av arbetsgruppen, eftersom externa personer inte är förtroendevalda och därmed inte omfattas av föreningens interna regelverk och kan behöva ta del av känsliga uppgifter som omfattas av sekretess.

Syfte och arbetsgruppens roll

Syftet med arbetsgruppen är att styrelsen vid behov ska kunna fråga en extern part om råd rörande de etiska frågorna. Arbetsgruppens roll är att stötta styrelsen i uttolkningen av de etiska reglerna och fungera som ett bollplank i svåra etiska dilemman. Arbetsgruppens initiala fokus kommer att vara att bistå styrelsen i arbetet med översättning, implementering och spridning av de etiska reglerna. Syftet är också att samla kompetens så att den inte försvinner, vilket indirekt bidrar till att skapa ett svenskt etiskt nätverk kring ICOM:s etiska regler. Arbetsgruppen är dock inte ett permanent organ, utan organiseras och förändras av styrelsen utifrån behov.

Mandat

- Arbetsgruppen är underställd styrelsen i Svenska ICOM och utgör ett internt rådgivande stöd/organ utan självständig ställning.
- Alla beslut och alla officiella uttalanden görs av styrelsen i Svenska ICOM då denna är vald av årsmötet att företräda den nationella kommittén.
- Styrelsen beslutar om gruppens sammansättning, sammankallar arbetsgruppen vid behov och ger denna sitt uppdrag.
- Styrelsen kan adjungera in kompletterande extern kompetens till arbetsgruppen när detta anses nödvändigt.

Arbetsgruppens sammansättning och arbetsform

- Arbetsgruppen utgörs av 4–5 personer.
- Styrelsen säkerställer att arbetsgruppen har en sammansättning som balanserar kontinuitet och förnyelse. Ledamöter kan ingå under längre perioder, men gruppens sammansättning omprövas regelbundet och byts ut vid behov på ett transparent sätt.
- Arbetsgruppens arbetsform diskuteras inom gruppen och fastställs av styrelsen.
- Arbetsgruppen sammankallas vid behov och för avgränsade uppdrag.

Sekretess

- Arbetsgruppens medlemmar som inte är förtroendevalda ska skriva under sekretessavtal, likaså tillfälligt adjungerade personer i gruppen.

Då externa personer inte är bundna av föreningsrättens lojalitetsplikt, föreslår styrelsen årsmötet besluta:

1. Att styrelsen får involvera externa personer som rådgivande stöd i arbetet med etiska frågor. Externa personer kan vara tidigare ledamöter, internationella medlemmar i ICOM eller personer med annan relevant sakkunskap.
2. Att godkänna att sådana externa personer får ta del av känsliga eller konfidentiella uppgifter under sekretess.
3. Att uppdra åt styrelsen att upprätta och tillämpa sekretessavtal för samtliga externa personer som deltar i arbetsgruppen eller adjungeras till denna.